

Kamla Devi and others v. Mehma Singh (A. L. Bahri, J.)

(15) ਇਸ ਹੁਕਮ ਨਾਲ ਵੱਖ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਦੱਸਦਿਆਂ ਅਫਸੋਸ ਹੈ ਕਿ ਜਗਜੀਤ ਰਾਏ ਵੌਹਰਾ ਦਾ ਕੇਸ (ਸੁਪੈਰਾ) ਇਹਨਾਂ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਇੱਕ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਕ ਕਾਰਕ ਵਜੋਂ ਉਪਲਬਧ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਵਕੀਲਾਂ ਨੇ ਅਜੇ ਵੀ ਇੱਕ ਸਹਿਮਤੀ ਵਾਲੇ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਇਹਨਾਂ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਰੈਫਰ ਕਰਨ ਲਈ ਉਦਮ ਕੀਤਾ। ਫੁੱਲ ਬੈਚ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਲਾਭਦਾਇਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਵਰਤੋਂ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਚਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਲਾਭਦਾਇਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ।

ਐਸ.ਸੀ.ਕੇ

ਐਸਐਸ ਦੀਵਾਨ ਅਤੇ ਏ.ਐਲ. ਬਾਹਰੀ ਜੇ.ਜੇ.

ਕਮਲਾ ਦੇਵੀ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐੱਸ.,- ਪਟੀਸ਼ਨਰ।

ਬਨਾਮ

ਮਹਿਮਾ ਸਿੰਘ, - ਜਵਾਬਦੇਹ.

1987 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਨੰ. 966

5 ਜਨਵਰੀ 1989

ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ (1974 ਦਾ II) - ਐਸ. 125, ਚੈਪਟਰ IX - ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਭੱਤੇ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ - ਰਕਮ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ - ਅਜਿਹੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ - ਅਜਿਹੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਬਹਾਲੀ - ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ - ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਆਧਾਰ - ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਾਬਤਾ ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ, 1974 ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅਣਗਹਿਲੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਤੇਜ਼ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ ਉਪਾਅ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹੀ ਅਜਿਹੀ ਰਕਮ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਜ਼ਰਮਾਨੇ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਜਾਂ ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਰੁੱਧ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੱਕ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸਮੇਂ ਲਈ ਕੈਦ ਵਿੱਚ ਭੇਜ ਕੇ ਇੱਕ ਸਖਤ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਉਪਾਅ ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸੰਬੰਧੀ ਤਕਨੀਕੀਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਦਿਨ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਨਾ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣਾ। ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਨਾ ਹੋਣਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਜਦੋਂ ਕੇਸ ਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਪੇਸ਼ ਨਾ ਹੋਣ ਦਾ ਕਾਫ਼ੀ ਠੋਸ ਅਤੇ ਠੋਸ ਕਾਰਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਡਿਫਾਲਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਨਿਆਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਉਚਿਤ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਏ ਜਾਣ 'ਤੇ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੋਵੇਗੀ।

(ਪੇਰਾ ੯)।

(ਇਹ ਕੇਸ ਮਾਨਯੋਗ ਜਸਟਿਸ ਜੈ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ ਵੱਲੋਂ 11 ਅਕਤੂਬਰ, 1988 ਨੂੰ ਇਸ ਕੇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇੱਕ ਅਹਿਮ ਸਵਾਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਬੈਚ ਕੋਲ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਮਾਨਯੋਗ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਚ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਐਸ ਐਸ. ਦੀਵਾਨ ਅਤੇ ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਏ. ਐਲ. ਬਾਹਰੀ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਫੌਜਦਾਰੀ ਰਿਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਅੱਗੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ।

1987 ਦੇ ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਸ਼੍ਰੀ ਐਮ. ਐਸ. ਲੂਨਾ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਲਈ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਫੌਜਦਾਰੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 401 ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ, ਸ਼੍ਰੀ ਬਚਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਸੋਧਦੇ ਹੋਏ। ਸਬ-ਡਵੀਜ਼ਨਲ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ। ਰਾਜਪੁਰਾ, ਮਿਤੀ 25 ਮਾਰਚ, 1987, ਨੇ ਇਸ ਸੋਧ ਨੂੰ ਅਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ 12 ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਕੈਦ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਬਕਾਏ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਹਿਲਾਂ ਰਿਹਾਅ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਭਾਵ, ਰੁਪਏ। ਉਸ ਕੋਲੋਂ 10,000 ਰੁਪਏ ਬਕਾਇਆ ਮਿਲੇ ਹਨ। ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਮਹੀਨੇ ਡਿਫਾਲਟਰ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਕੱਟਣੀ ਪਵੇਗੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਅਨੁਸਾਰ ਘਟਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਗੁਰ ਰਤਨ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟ.

ਜਗਮੋਹਨ ਸਿੰਘ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਵੱਲੋਂ ਜਵਾਬ ਤਲਬੀ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਨਿਰਣਾ

AL ਬਾਹਰੀ, ਜੇ.-

(1) ਜੈ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ, ਜੇ- ਨੇ 11 ਅਕਤੂਬਰ, 1988 ਦੇ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮ ਰਾਹੀਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਹੇਠਲੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਬੈਚ ਕੋਲ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਹੈ:-

"ਕੀ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮ ਦੀ ਅਮਲ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਦਰਖਾਸਤਕਰਤਾ ਦੇ ਪੇਸ਼ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਉਚਿਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।"

(2) ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ:-

(3) ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕਮਲਾ ਦੇਵੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਮਹਿਮਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਆਪਣੇ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਦੋ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਲਈ ਜ਼ਾਬਤਾ ਫੌਜਦਾਰੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ। 25 ਅਕਤੂਬਰ 1982 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਰਾਜਪੁਰਾ ਨੇ ਰੁਪਏ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ। ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾਵਾਰ 100 ਕਮਲਾ ਦੇਵੀ ਅਤੇ ਰੁ. ਹਰ ਨਾਬਾਲਗ ਧੀਆਂ ਨੀਲਮ ਅਤੇ ਗੁੱਡੀ ਨੂੰ 50 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਮੇਨਟੇਨੈਂਸ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਭਾਵ, 23 ਸਤੰਬਰ, 1980 ਤੋਂ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਸੀ। ਮਹਿਮਾ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ 'ਤੇ।

Kamla Devi and others v. Mehma Singh (A. L. Bahri, J.)

ਹੁਕਮ ਅਨੁਸਾਰ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕਮਲਾ ਦੇਵੀ ਨੇ 19 ਅਕਤੂਬਰ, 1983 ਨੂੰ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ। ਉਸਨੇ 23 ਸਤੰਬਰ, 1980 ਤੋਂ 23 ਅਕਤੂਬਰ, 1983 ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਬਕਾਏ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ। ਮਈ 19, 1984. ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਡਿਵਾਲਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। 4 ਅਗਸਤ 1984 ਦੇ ਆਪਣੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਤਹਿਤ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕਮਲਾ ਦੇਵੀ ਨੇ 1 ਮਾਰਚ, 1984 ਤੋਂ 31 ਮਾਰਚ, 1985 ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਬਕਾਏ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਇੱਕ ਹੋਰ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, - 25 ਮਾਰਚ, 1987 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਮਹਿਮਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਬਾਰਾਂ ਮਹੀਨੇ ਕੈਦ ਕੱਟਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ' ਕੈਦ ਇਸ ਸ਼ਰਤ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਉਹ ਬਕਾਏ ਦੀ ਰਕਮ ਪਹਿਲਾਂ ਅਦਾ ਕਰੇਗਾ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਰਿਹਾਅ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇੱਕ ਖੋਜ ਇਹ ਵੀ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਰੁ. 10,000 ਦਾ ਬਕਾਇਆ ਸੀ। ਮਹਿਮਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਵਿੱਚ ਉਠਾਇਆ, ਜਿਸ ਨੇ 27 ਅਗਸਤ, 1987 ਦੇ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਨਿਆਇਕ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਡਿਵਾਲਟ ਹੋਲਡਿੰਗ ਵਿੱਚ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ, ਦੂਜੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਹੁਕਮ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕਮਲਾ ਦੇਵੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਫੌਜਦਾਰੀ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ।

(4) ਚੈਪਟਰ XI ਅਪੈਰਾਥਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕੋਡਪ੍ਰਕਿਰਿਆ; ਪਤਨੀਆਂ, ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ ਡਬਲਯੂਡੀਆਰ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਲਈ ਉਪਬੰਧ। ਇਸ ਅਧਿਆਏ ਵਿੱਚ ਚਾਰ ਭਾਗ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 125 ਤੋਂ 128। ਸੈਕਸ਼ਨ 125 ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦਾ ਇੱਕ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਕੁਝ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ 'ਤੇ, ਪਤਨੀਆਂ, ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਲਈ ਗ੍ਰਾਂਟ ਦੇਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 125 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਅੱਗੇ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਡੇਰਸਨ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ, ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਹਰ ਉਲੰਘਣਾ ਲਈ, ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਵਸੂਲਣ ਲਈ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੁਰਮਾਨੇ ਲਗਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਾਰੰਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਾਕੀ ਬਚੇ ਹਰ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਭੱਤੇ ਦੇ ਪੂਰੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਲਈ ਜਾਂ ਜੇਕਰ ਜਲਦੀ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤੱਕ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਕੈਦ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦਾ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿੱਥੇ 'ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਅਜਿਹਾ ਹੁਕਮ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਧਾਰਾ 126 ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਅਧੀਨ ਅਜਿਹੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 126 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਸਬੂਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ। ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਉਸ ਦੀ ਨਿਜੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਉਸ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਐਕਸਪਾਰਟ ਆਰਡਰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਦੁਕਵੇਂ ਸਮਝੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਖਰਚਿਆਂ ਬਾਰੇ ਹੈ। ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 127 ਸੰਕਟਕਾਲੀਨ ਸਥਿਤੀਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸੋਧਿਆ, ਬਦਲਿਆ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 128 ਫੋਰਮ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(5) ਇੱਕ ਵਿੱਚ?, ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ, ਅਪੈਰਾਥਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਕੋਡ ਦਾ ~e ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਵਹਾਰਾਂ ਸੀ inip ਅਧਿਆਇ oIX ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੋਡ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਵਾਲ ਉੱਠਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਅਪੈਰਾਥਿਕ ਜਾਂ ਦੀਵਾਨੀ ਹਨ ਜਾਂ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ (ਪੁਰਾਣੀ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 488) ਦੀ ਧਾਰਾ 125i ਅਧੀਨ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਹੁਕਮ, ਅੰਤਰਿਮ ਹੁਕਮ ਹਨ ਅਤੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਸਮੀਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ 'ਤੇ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਆਮ ਵਿਵਸਥਾ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਆਪਣੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ, ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵੱਲ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। *ਹਕੀਰਾਈ ਜਾਨ ਬੀਬੀ ਬਨਾਮ ਮੌਜ਼ ਅਲੀ*, (1) ਵਿੱਚ ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ *ਜਮੋਤੀ ਬਨਾਮ ਗਦਾਲੋ ਕਮਰ*, (2) ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪੁਰਾਣੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਸੁਣਵਾਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਬੂਤ, ਜਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇ / ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਡਿਫਾਲਟਰ ਵਿੱਚ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਬਿਨੈਕਾਰ ਲਈ ਨਵੀਂ ਪਟੀਸ਼ਨ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਮੁੜ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਕਿਸੇ ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਿਛਲੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੀ ਦੁਬਾਰਾ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਟੀ. ਬਾਬੂ ਰਾਮ ਬਨਾਮ ਰਾਮਜੀ ਲਾਈ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ, (3), ਰਿਨਵੀਵਿਚਿਟਵਾਸਾ ਨੇ ਥਥਾਟਿਫਿਫ) ਇੱਕ ਵਾਰ ਜ਼ਾਬਤਾ ਫੌਜਦਾਰੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 145 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਡਿਫਾਲਟ ਲਈ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦਾ 1 ਅਤੇ 3 ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ, ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਿਆ। ਇਹਨਾਂ ਦੋ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ *ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸਮਸ਼ੇਰ ਬਹਾਦੁਰ ਜੇ . ਗੁਰਨਾਮ ਕਾਵਿ ਅਤੇ ਹੋਰ* (4)। ਇਹ ਉੱਥੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ? ਵਿੱਚ ਕੋਈ 3 ਵਿਵਸਥਾ 1 ਸੀ? ਕੋਡ? ਬੰਦ

- (1) (1905)2 ਕਰੋੜ LJ 213 (1CLJ. 214).
- (2) (1877)1 CLR 89.
- (3) 1964 PLR 196.
- (4) 1966 ਕਰੋੜ ਐਲਜੇ 129

ਅਪੈਰਾਥਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜੋ ਜਾਇਜ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਆਪਣੀਆਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਵੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਉਸ ਦਿਨ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਹੋਇਆ ਜਦੋਂ ਇਹ ਡਿਫਾਲਟ ਵਿੱਚ ਖਾਰਜ ਹੋ ਗਈ ਸੀ, ਇਹ ਵੇਖਦਿਆਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਬਹਾਲੀ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਆਮ ਪ੍ਰੋ - ਦਰਸ਼ਨ. *ਨੰਦ ਲਾਈ ਮਿਸ਼ਰਾ ਬਨਾਮ ਕਨ੍ਹਈਆ ਲਾਈ ਮਿਸ਼ਰਾ*, (5) ਵਿੱਚ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪੁਰਾਣੇ ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 488(6) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਚੈਪਟਰ XXX-VI (ਪੁਰਾਣੀ ਕੋਡ ਦੇ) ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਇੱਕ ਸਵੈ- ਕੋਡ ਰੱਖਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਅੰਤਰ ਖਿੱਚਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਅਪੈਰਾਥਿਕ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀਆਂ ਸਨ / ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ *ਹਰਭਜਨ ਕੌਰ ਬਨਾਮ ਮੇਜਰ ਸੰਤ ਸਿੰਘ*, (6), ਨੰਦ ਲਾਲ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪੈਰਾ) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜਿਹੇ

Kamla Devi and others v. Mehma Singh (A. L. Bahri, J.)

ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਉਜਾੜ ਵਾਲੀਆਂ ਪਤਨੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਬੰਧ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਪੈਰਾਥਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਸਨ। ਅਤੇ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਡਿੰਗਜ਼ ਦੇ ਨੋਟਰੀ ਦੇਰੀ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਸੀਮਤ ਮਾਤਰਾ ਤੱਕ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਿਵਲ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਕਰਨਾ ਜੋ ਅਜੇ ਵੀ ਆਮ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੂਰੀ ਰਾਹਤ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉੜੀਸਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਨੌਰਬੋਟ ਕਿਸਪੱਟਾ ਬਨਾਮ . ਟੇਰਸਾ ਕੋਰਕੋਟਾ, (7), ਨੇ ਪੁਰਾਣੇ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 488 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ 'ਤੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀਵਾਨੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨਹੀਂ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਕੋਡ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਦੀਵਾਨੀ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਲੀਲਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਦੀਵਾਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ VI, VII ਅਤੇ VIII ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਪੁਰਾਣੇ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜ਼ਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 488 ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਕਰਨਾਟਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਡਾ. ਮਲਾਨ ਬਨਾਮ ਬਾਬੂਰਾਓ ਯਸ਼ਵੰਤ ਜਾਧਵ, 1981 (8), ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਦੀਵਾਨੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਸਖਤ ਨਿਯਮ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਨਵੀਂ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਬਿਸ਼ੰਬਰ ਦਾਸ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅੰਗੂਰੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, (9), ਨੇ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜ਼ਾਬਤਾ tc ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ੇਧ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ।

(5) ਏਆਈਆਰ 1960 ਐਸਸੀ 882।

(6) ਏਆਈਆਰ 1969 ਦਿੱਲੀ 298

(7) 1971 CrL. ਐਲਜੇ 1496

(8) 1981 CrL. ਐਲ ਜੇ 184

(9) 1978 CrL. ਐਲਜੇ 385

ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ (ਪਤਨੀ) ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਸੀ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਕਤ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਕੇਸ ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(6) ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਐਸ.ਐਸ. ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ, ਤਤਕਾਲੀ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਅਤੇ ਡੀ.ਐਸ. ਤਿਵਾਤੀਆ, ਚੰਨਣ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਜੰਗੀਰ ਕੌਰ (10) ਵਿੱਚ ਜੇ. ਅਧਿਆਇ IX ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪੈਰਾਥਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਕੋਡ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਅਪੈਰਾਥਿਕ ਕਿਸਮ ਦੇ ਹਨ। ਨੇਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਵੱਲ ਰਸਮੀ ਸਿਵਲ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਇਸਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਲਿਖਤੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਉਕਤ ਸੈਕਸ਼ਨ ਇਸਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰਸਤੁਤੀ ਦਾ ਕੋਈ ਰਸਮੀ ਢੰਗ ਨਹੀਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਇੱਕ ਰਸਮੀ ਸਿਵਲ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਨਾ ਤਾਂ ਦੀਵਾਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਜ਼ਾਬਤਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਿਧਾਂਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਦਲੀਲਾਂ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸਬੂਤਾਂ ਵਾਲੇ ਸਿਵਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਖਤ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਵਾਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਦੀਵਾਨੀ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਤਕਨੀਕਾਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜ਼ਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਤਨੀ ਦੁਆਰਾ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਵੱਲ ਖਿੱਚੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਾਂਹ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ।

(7) ਸਾਵਿਤਰੀ ਬਨਾਮ ਗੋਵਿੰਦ ਸਿੰਘ ਰਾਵਤ, (11) ਵਿੱਚ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਘੇਰੇ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕੀਤਾ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੀ: -

“ਜਦੋਂ ਵੀ ਕਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਕੁਝ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਕਰਨਾ ਅਸੰਭਵ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਿ ਕੁਝ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ ਜ਼ਰੂਰੀ ਇਰਾਦੇ ਦੁਆਰਾ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਇਸ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ: -

“ਕਿ ਕਿਸੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਪਾਬੰਦੀ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਅਧਿਆਇ 1x ਵਿੱਚ ਉਪਬੰਧ ਨੂੰ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣਾ ਉਚਿਤ ਹੈ ਜਿਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਧਾਰਾ 125 of ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

- (10) 1983 ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਲਾਅ ਰਿਪੋਰਟਰ 51.
 (11) 1985 ਮੈਰਿਜ ਲਾਅ ਜਰਨਲ, 561.

ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਅੰਤਮ ਨਿਪਟਾਰੇ ਤੱਕ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵਾਜਬ ਰਕਮ ਅਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਡ। ਇਹ ਬਹੁਤ ਆਮ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਈ ਮਹੀਨੇ ਲੱਗ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਫਲ ਦਾ ਆਨੰਦ ਲੈਣ ਲਈ, ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਹੁਕਮ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਜਿੰਦਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਿਨੈਕਾਰ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਹੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਅੰਤਰਿਮ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਆਰਡਰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ। ਹਰ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਾ ਮਾਲਕ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਸਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ।

ਅੱਗੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ:

“ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਉਕਤ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਰਖਾਸਤ ਦੇ ਅੰਤਮ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਬਾਕੀ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅੰਤਰਿਮ ਮੁੱਖ ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਾ ਹੈ।”

ਸ਼੍ਰੀ ਭਗਵਾਨ ਦੱਤ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕਮਲਾ ਦੇਵੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, (12) ਨੂੰ ਸਾਵਿਤਰੀ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪੇਰ) ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ:—

“ਇਹ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ (ਪੁਰਾਣੀ ਜ਼ਾਬਤਾ ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 488, 489 ਅਤੇ 490) ਇੱਕ ਸਮਾਜਿਕ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਮਾਜ ਪ੍ਰਤੀ ਨੈਤਿਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਸਧਾਰਣ, ਤੇਜ਼ ਪਰ ਸੀਮਤ ਰਾਹਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਕੇ, ਉਹ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ

Kamla Devi and others v. Mehma Singh (A. L. Bahri, J.)

ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਣਗਹਿਲੀ ਕੀਤੀ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਮਾਜ ਦੀ ਸਰਾਸਰ ਸਹਾਇਤਾ 'ਤੇ ਭਿਖਾਰੀ ਅਤੇ ਬੇਸਹਾਰਾ ਨਾ ਛੱਡਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਲਈ ਅਧਰੰਗ, ਅਨੈਤਿਕਤਾ ਅਤੇ ਅਪੈਰਾਧ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵੱਲ ਧੱਕਿਆ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਧਾਰਾ 488 ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਪੂਰਾ ਅਤੇ ਅੰਤਮ ਨਿਰਧਾਰਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਇੱਕ ਉਪਚਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਬਜਾਏ ਇੱਕ ਰੋਕਥਾਮ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਧੇਰੇ ਹੈ; ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ।

Kamla Devi and others v. Mehma Singh (A. L. Bahri, J.)

ਥੌਮਸਨ ਦੇ ਕੇਸ 6NWP 205 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਚੈਪਟਰ XXXVI ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਸਿਵਾਏ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਵਿਆਹ ਸੰਬੰਧੀ ਝਗੜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਹੜੱਪਣ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) of ਸੈਕਸ਼ਨ 489 ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੋਡ ਦੇ ਅਧਿਆਇ XXXVI ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅੰਤਮ ਨਿਰਣੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਨਾਗਰਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇੱਕ ਸਿੱਧਾ ਸਵਾਲ ਕਿ ਕੀ ਜਾਬਤਾ ਫੌਜਦਾਰੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਤਹਿਤ ਛੁਪੀ ਹੋਈ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਡਿਫਾਲਟ ਵਿੱਚ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, *ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਵਿੱਚ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਸੀ। ਪ੍ਰੋਮਾ ਜੈਨ ਬਨਾਮ ਸੁਧੀਰ ਕੁਮਾਰ ਜੈਨ*, (18)। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਹੁਕਮ ਅੰਤਿਮ ਹੁਕਮ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਕੋਲ ਉਕਤ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ ਜੋ ਡਿਫਾਲਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖੁੰਝ ਗਈ ਸੀ। ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 362 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਡਿਫਾਲਟ ਵਿੱਚ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਅੰਤਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ ਸੰਘਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਅਧੀਨ ਦਾਇਰ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਨਾ ਤਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 173 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ। ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਅਤੇ ਅਪੈਰਾਥਿਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅੰਤਰ ਖਿੱਚਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ: -

ਨਵੇਂ ਕੋਡ ਦੇ ਅਧਿਆਏ IX ਦੁਆਰਾ ਪਲੇਟ ਕੀਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਕੋਡ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਰ ਪ੍ਰੋਸੀਡਿੰਗਾਂ ਨਾਲ ਬਰਾਬਰ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਕਈ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਅਧਿਆਏ XIX ਅਤੇ XX ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਪਤਨੀ ਜਾਂ ਬੱਚੇ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ; ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਅਪੈਰਾਥੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਨਵੀਂ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਕੋਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੋਈ ਮੁਢਲੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਇੱਕ ਫੌਜਦਾਰੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਉਲਟ, ਇੱਥੇ ਅਦਾਲਤ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ *ਸਾਬਕਾ ਧਿਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ* ਉਸਦੀ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਪਿੱਠ ਪਿੱਛੇ ਇੱਕ ਅੰਤਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਬੇਸਹਾਰਾ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ ਇੱਕ ਤੇਜ਼ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ ਉਪਾਅ ਉਪਲਬਧ ਕਰਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਜਾਬਤੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਇਹ ਇੱਥੇ ਕਾਫ਼ੀ ਹੋਵੇਗਾ।

ਸਥਾਨ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੇਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਹੋਣ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਸਬੂਤ ਨਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਤਰਕੀਬ, ਇਸ ਲਈ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਧਾਰਾ 125 ਵਿੱਚ ਉਪਬੰਧ ਇੱਕ ਪਰਉਪਕਾਰੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸ਼ਰਨ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਅਪੈਰਾਥ ਲਈ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਇਸਲਈ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈਕੋਰਟ ਨੇ ਸੁਹਿਰਦ ਕਾਮਰਾ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਨੀਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ, (14)। ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਪ੍ਰੋਮਾ ਜੈਨ (ਸੁਪੈਰਾ) ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸਾਵਿਤਰੀ ਦਾ ਕੇਸ (ਸੁਪੈਰਾ) ਹੋਰ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ: -

“ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਅਧਿਆਇ 9 ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀਵਾਨੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿਚ ਹਨ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਰਾਹਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਕੋਲ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ 'ਤੇ, ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕੋਡ ਜਿਸ ਨੂੰ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਆਮ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 125 ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਨਹੀਂ, ਕਈ ਵਾਰ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਤੈਅ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਬੇਸ਼ਕਾਰਾ ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਬੇਸ਼ਕਾਰਾ ਬੱਚਿਆਂ ਜਾਂ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਮਾਪਿਆਂ ਲਈ ਵੀ ਬਹੁਤ ਦੁੱਖ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਰੱਖ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜੇਕਰ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਹ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਡਿਫਾਲਟ ਵਿੱਚ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਮਨਜ਼ਾ ਕਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਦੀ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਕਿ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇ ਕਿ ਇੰਨਾ ਲਾਵ ਹੈ/ ਫਿਰ ਵੀ ਨਿਆਂ ਲਈ ਕੋਈ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਜ਼ਰਮਾਨੇ 'ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕਰਕੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਢੁੱਕਵੇਂ ਕਾਰਨਾਂ 'ਤੇ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ”

(81) ਜ਼ਾਬਤਾ ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਅਧਿਆਇ IX ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਪਤਨੀਆਂ, ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੇਣ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਕੋਈ ਖਾਸ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(14) 1988 MLJ 193.

ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਅਪੈਰਾਧਿਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜ਼ਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 256 ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਪੇਸ਼ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ, ਇਹ ਸਿਰਫ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਲਈ, ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਲਈ ਢੁੱਕਵਾਂ ਕਾਰਨ ਦਰਸਾਉਣ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ।

(9) ਕੋਡ ਦੇ ਅਧਿਆਇ IX ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਸੁਭਾਵਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਾਗਰਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਭਾਵ, ਪਤਨੀਆਂ, ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਗੁਜ਼ਾਰਾ-ਖਾਨੇ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ। ਅਧਿਆਇ IX ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਧੀਨ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਹ ਸਾਰੇ ਹੁਕਮ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅੰਤਰਿਮ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਸੋਧਿਆ, ਬਦਲਿਆ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਜਿਹੇ ਹੁਕਮ ਮੁੱਖ ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਬਾਰੇ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ

ਅੰਤਮ ਹੁਕਮਾਂ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹਨ, ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਨ। ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਦੀ ਜ਼ਾਬਤਾ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅਣਗਹਿਲੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਤੇਜ਼ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ ਉਪਾਅ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹੀ ਅਜਿਹੀ ਰਕਮ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਜ਼ਰਮਾਨੇ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਜਾਂ ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਰੁੱਧ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੱਕ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਮਿਆਦ ਲਈ ਕੈਦ ਵਿੱਚ ਭੇਜਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਨੂੰ ਭੇਜ ਕੇ ਇੱਕ ਸਖਤ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਉਪਾਅ ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸੰਬੰਧੀ ਤਕਨੀਕੀਤਾਵਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਦਿਨ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਨਾ ਹੋਣ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਦਿੱਤੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਨਾ ਹੋਣਾ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਪੇਸ਼ ਨਾ ਹੋਣ ਦਾ ਕਾਫ਼ੀ ਅਤੇ ਠੋਸ ਕਾਰਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ - ਜਦੋਂ ਕੇਸ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਡਿਫਾਲਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਨਿਆਂ ਦਾ ਘਾਣ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਚਿਤ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਏ ਜਾਣ 'ਤੇ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੋਵੇਗੀ।

(10) *ਨੰਦ ਲਾਈ ਮਿਸ਼ਰਾ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪੈਰਾ)* ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਦੇ ਚੈਪਟਰ IX ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਅਪੈਰਾਥਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹਨ ਪਰ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀਆਂ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਕੋਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਉਪਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀਆਂ ਤਕਨੀਕੀਤਾਵਾਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਜ਼ਾਬਤਾ ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕੋਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਉਪਬੰਧ ਜੋ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜ਼ਾਬਤਾ ਫੌਜਦਾਰੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਜਾਇਜ਼ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵਿਵਸਥਾ

ਡਿਫਾਲਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨਾ ਅਜਿਹਾ ਹੈ ਜੋ ਨਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜ਼ਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਿਹਿਤ ਹੈ। *ਸਾਵਿਤਰੀ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪੈਰਾ)* ਵਿੱਚ।

(11) *ਬਾਬੂ ਰਾਮਜੋਸ ਕੇਸ (ਸੁਪੈਰਾ)* ਵਿੱਚ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜ਼ਾਬਤਾ ਸੰਘਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 145 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਦਾਇਰੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ ਜੋ ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਂਤੀ ਭੰਗ ਹੋਣ ਦੇ ਖਦਸ਼ੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਫੌਜਦਾਰੀ ਜ਼ਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ। *ਭਗਵਾਨ ਦੱਤ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪੈਰਾ)* ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟਾਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਤਕਨੀਕੀ ਨਿਯਮ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੀਵਾਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਹਨ, ਨੂੰ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜ਼ਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ, ਚੰਨਣ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪੈਰਾ) ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਹੋਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ ਗਿਆ ਵਿਚਾਰ ਸਹੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਚ ਵੱਲੋਂ *ਚੰਨਣ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪੈਰਾ)* ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ *ਨੰਦ ਲਾਈ ਮਿਸ਼ਰਾ ਦੇ ਕੇਸ* ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜ਼ਾਬਤਾ ਸੰਘਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਅਪੈਰਾਥਿਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉੱਪਰ ਤੱਕ.

(12) *ਸੁਹਿਰਦ ਕਾਮਰਾ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪੈਰਾ)* ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟਾਏ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਸਤਿਕਾਰ ਸਹਿਤ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ / ਪ੍ਰੇਮਾ ਜੈਨ ਦਾ ਕੇਸ (ਸੁਪੈਰਾ)। ਇਸ ਲਈ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(13) ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਅਪੈਰਾਧਿਕ ਸੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਆਰ.ਐਨ.ਆਰ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ-ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁੱਕਦੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰਭਾਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ